

DÁMASO RUIZ-JARABO COLOMER

FŐTANÁCSNOK INDÍTVÁNYA

Az ismertetés napja: 2005. szeptember 8.¹

1. Jelen ügy tárgya az Elsőfokú Bíróság (második tanács) 2004. június 22-én hozott azon ítélete² ellen benyújtott fellebbezés, amely elutasította a Belső Piaci Harmonizációs Hivatal (védjegyek és formatervezési minták) (a továbbiakban: OHIM) harmadik fellebbezési tanácsának határozata ellen benyújtott, hatályon kívül helyezés iránti keresetet, amely határozattal a fellebbezési tanács elutasította a PICARO szóvédjegy gépjárművek tekintetében történő lajstromozása ellen a PICASSO szóvédjegy jogosultjainak – a jelen fellebbezés fellebbező feleinek – a felszólalását.

2. Az ügy az összetéveszthetőséggel kapcsolatos vita köré összpontosul, következőképpen a közösségi védjegyről szóló rendelet³ 8. cikke (1) bekezdése b) pontjának alkalmazására vonatkozik. A fellebbezést egyetlen jogalapra támaszkodva terjesztették elő, amely négy részre bontható. A jogalap első részében a fellebbező felek az Elsőfokú Bíróság egyes ítéleteire hivatkoznak, amelyek

értelmében a hasonlóság értékelésénél a fogalmi alkotóelem túlsúlya semlegesítheti az esetleges grafikai és hangzásbeli hasonlóságokat; a jogalap második része a nagyobb fokú megkülönböztető képességgel rendelkező védjegyek speciális oltalmával foglalkozik; a harmadik és a negyedik rész pedig a fogyasztók vásárlást követő megtévesztése veszélyének egyes szempontjaival.

3. Először is, meglepő dolog Pablo Ruiz Picasso nevét fellebbezésben látni, amely festői és szobrászi munkásságától⁴ meglehetősen távol áll, és amely a – második – vezetéknevének használatára vonatkozó közönséges pereskedéssel kapcsolatos, amely név őt művészként ismertté tette, illetve amellyel műveinek javát jegyezte. Elszomorító dolog megállapítani, hogy a XX. század legmeghatározóbb mítosza, emberi öröksé-

1 – Eredeti nyelv: spanyol.

2 – Az Elsőfokú Bíróság T-185/02. sz., Claude Ruiz-Picasso és társai kontra OHIM ügyben 2004. június 22-én hozott ítélete (EBHT 2004., II-1739. o.).

3 – Az Uruguayi Forduló keretében megkötött megállapodások végrehajtására vonatkozó, 1994. december 22-i 3288/94/EK tanácsi rendelettel (HL L 349., 83. o.) módosított, a közösségi védjegyről szóló, 1993. december 20-i 40/94/EK tanácsi rendelet (HL 1994. L 11., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 17. fejezet, 1. kötet, 146. o.).

4 – Jóllehet a fáradhatatlan alkotó, Pablo Picasso (1881–1973) művészi tevékenységének legismertebb része az említett két képzőművészeti ág, ki kell emelni, hogy az irodalomban is elmélyült, konkrétan a színház területén, bár ott kevesebb sikerrel; e tevékenységének gyümölcse volt a hat felvonásos „Les quatre petites filles” (Négy kislány) c. színmű, amelyet 1948-ban írt, és amelyet csak 1969-ben adott ki a Gallimard. A spanyol változat, amelynek címe „Las cuatro niñas” az Aguilard kiadó gondozásában jelent meg, María Teresa León fordításában, 1973-ban. Picasso költői tevékenységéről, amely olyankor fejlődött leginkább, amikor képzőművészeti alkotóereje gyengült, vagy magánéleti nehézségei voltak, M. Gustavino és Á. Michaël „L'écriture n'est pas un jeu” című esszéjében, a *Picasso, l'objet du mythe* (Ecole Nationale Supérieure des Beaux Arts de Paris, Parizs, 2005, 109. o.-tól) c. könyvben olvashatunk.

günk része, a kereskedelem tárgyává, árucikké válik. Természetesen nincs semmi kivétnivaló az említett vezetéknev sérelmére elkövetett károkozó magatartással szembeni védelemhez fűződő jogos érdek érvényesítésében, azonban e név kereskedelmi célból történő túlzott használata, amely kívül esik azon a területen, ahol a művész szert tett hírnevére, veszélybe sodorhatja azt a tiszteletet, amelyet e rendkívüli egyéniség megérdemel.

6. A 8. cikk, amely felsorolja a viszonylagos kizáró okokat, (1) bekezdésének b) pontjában a következőképpen rendelkezik:

„(1) A korábbi védjegy jogosultjának felszólalása alapján a megjelölés nem részesülhet védjegyoltalomban, ha

a) [...];

b) azt azon a területen, ahol a korábbi védjegy oltalom alatt áll, a fogyasztók összetéveszthetik a korábbi védjeggyel való azonossága vagy hasonlósága, valamint az érintett áruk, illetve szolgáltatások azonossága vagy hasonlósága miatt; az összetéveszthetőség magában foglalja azt az esetet is, ha a fogyasztók a megjelölést gondolati képzetársítás (asszociáció) útján kapcsolhatják a korábbi védjegyhez.

I – A közösségi védjegyről szóló rendelet

4. Az említett 40/94 rendelet tartalmazza a jogvita eldöntésénél alkalmazandó rendelkezéseket.

[...]”

5. A rendelet 4. cikke szerint, közösségi védjegyoltalom tárgya lehet minden „grafikailag ábrázolható megjelölés, így különösen szó – beleértve a *személyneveket* –, ábra, kép, alakzat, betű, szám, az áru vagy a csomagolás formája, ha e megjelölés alkalmas arra, hogy valamely vállalkozás áruit vagy szolgáltatásait megkülönböztesse más vállalkozások áruitól vagy szolgáltatásaitól”.

II – A fellebbezés előzményei

A – Tényállás

7. 1998. szeptember 11-én a DaimlerChrysler AG – beavatkozó fél az elsőfokú bírósági

eljárásban – a PICARO szóvédjegy közösségi védjegyként történő lajstromozása iránti kérelmet nyújtott be az OHIM-nál.

8. A védjegy-bejelentési kérelmet a védjegyekkel ellátható termékek és szolgáltatások nemzetközi osztályozására vonatkozó, felülvizsgált és módosított, 1957. június 15-i Nizzai Megállapodás szerinti 12. osztályba tartozó áruk vonatkozásában nyújtották be, „személygépkocsik és alkatrészeik, autóbuszok” tekintetében.

9. A védjegy-bejelentési kérelemnek a *Közöségi Védjegyértéktáblában* való meghirdetését követően a „succession Picasso”⁵ a 40/94 rendelet 42. cikkének (1) bekezdése alapján felszólalt a kérelemben szereplő összes felsorolt áru tekintetében, a 40/94 rendelet 8. cikke (1) bekezdésének b) pontjában foglalt összetéveszthetőségre hivatkozva.

10. Az említett 42. cikknek megfelelő felszólalás a 614 867 lajstromszámú, korábban bejegyzett közösségi védjegyen alapult, amelynek jogosultjai a művész örökösei. A PICASSO szóvédjegy 1999. április 26-án került lajstromozásra a Nizzai Megállapodás

12. osztályába tartozó áruk tekintetében, a következő árujegyzékkel: „Járművek; szárazföldi, légi vagy vízi közlekedési eszközök, gépkocsik, autóbuszok, teherautók, kamionok, furgonok, lakókocsik, pótkocsik, utánfutók”.

11. Az OHIM illetékes osztálya hozzájárult az érintett védjegy lajstromozásához, arra hivatkozva, hogy a szóban forgó védjegyek között nem áll fenn összetéveszthetőség, a „succession Picasso” pedig ezt a határozatot támadta meg az OHIM fellebbezési tanácsa előtt a 40/94 rendelet 59. cikkének megfelelően, a védjegy törlését, illetőleg a védjegy-bejelentési kérelem elutasítását kérve.

12. A harmadik fellebbezési tanács 2002. március 18-i határozatában⁶ nem adott helyt e kérelemnek, mert úgy vélte, hogy tekintetbe véve az érintett vásárlóközönség figyelmének magas szintjét, az ütköző megjelölések sem hangzásban, sem vizuálisan nem hasonlítanak. Ezenkívül megállapította, hogy a korábbi védjegy fogalmi benyomása semlegesíti a két megjelölés közötti esetleges hangzásbeli vagy vizuális hasonlóságot.

5 – E név alatt a festőművész családtagjaiból álló személyegyesülés értendő, amely a francia Code Civil 815. és azt követő cikkeinek értelmében örökölt, osztatlan közös tulajdont jelent, melynek tulajdonostársai a fellebbező felek.

6 – Az R 247/2001-3. sz. ügy.

13. A Picasso örökösök 2002. június 13-án az említett fellebbezési tanács határozatának hatályon kívül helyezése iránti keresetet nyújtottak be az Elsőfokú Bíróság Hivatalához.

én hozott ítéletet⁷ figyelembe véve, és megállapította az ütköző védjegyekkel jelölt termékek azonosságát, illetve részbeni hasonlóságát.⁸

B – A megtámadott ítélet

14. A felperes két jogalapra hivatkozott: az első a 40/94 rendelet 8. cikke (1) bekezdésének b) pontján alapul, a második azon az állításon, hogy a fellebbezési tanács túllépte a felszólalási eljárás felei közötti jogvita kereteit.

15. Mivel az Elsőfokú Bíróság ítéletének a második jogalappal kapcsolatos része ellen nem éltek fellebbezéssel, az erre vonatkozó észrevételeket nem szükséges tárgyalni.

16. Ami a 40/94 rendelet említett rendelkezésének megsértését illeti, az Elsőfokú Bíróság először is átfogóan elemezte az összevetésszerűséget, az általa a Laboratorios RTB kontra OHIM ügyben 2003. július 9-

17. Ezt követően, a korábbi ügyekben hozott ítéletekre⁹ támaszkodva, megvizsgálta a két megjelölés közötti hasonlóság fokát, ennek során vizuális és hangzásbeli hasonlóságokat állapított meg, ez utóbbiakat azonban enyhének minősítette. Az ügy tárgyát képező védjegyek közötti fogalmi hasonlósággal kapcsolatban az Elsőfokú Bíróság megállapította a híres festőművész neve¹⁰ és a „pícaro” szó közötti nyilvánvaló különbséget, kiemelve, hogy a spanyol ajkú beszélőközösségen kívül

7 – A T-162/01. sz. ügy (EBHT 2001., II-2821. o.).

8 – A megtámadott ítélet 49–52. pontja.

9 – Különösen az Elsőfokú Bíróság T-292/01. sz., Phillips-Van Heusen Corp. kontra OHIM ügyben 2003. október 14-én hozott ítélete (EBHT 2003., II-4335. o.) és az ott hivatkozott ítéletek.

10 – Általánosan elismert tény a művész második vezetéknevének olasz eredete, habár születésekor a Picasso család már több generáció óta Andalúziában élt. A „Ruiz” vezetéknevet a festő csak párizsi tartózkodása során hagyta el; amikor azonban még Spanyolországban élt, képeit és grafikáit mindig a három tagból álló névvel írta alá: Pablo Ruiz Picasso, P. Ruiz Picasso vagy sokszor csak P. R. P. Valószínűleg az indokolhatta első vezetéknevének elhagyását, hogy a franciák nehezen tudták kimondani. A könnyen ejthető, a hangsúlyt az utolsó szótagon viselő Picasso név viszont már Molière nyelvén sem ütközött semmiféle ellenállásba. Forrás: Ferrari, E.: „Prólogo”, in Huelin & Ruiz-Blasco, R.: *Pablo Ruiz Picasso*, Biblioteca de la Revista de Occidente, Madrid, 1976, 12. o.

az utóbbi szó nem rendelkezik jelentéssel,¹¹ ezért annak eredetét nem is elemezte.¹²

18. A fogalmi eltérések miatt, valamint a *Les demoiselles d'Avignon* [az *Avignoni kisasz-szornyok*] című festmény¹³ alkotója nevének

11 – A megtámadott ítélet 53–55. pontja. A *Diccionario de la lengua editado por la Real Academia Española* (Madrid, 1992) (a Spanyol Királyi Akadémia által kiadott spanyol szótár), 21. kiadás szerint a „picaro” szó jelentése elsősorban: szemtelen, vásott, bolondos, zülött életű alak, akit bizonyos rokonszenv övez, és aki a spanyol ún. pikareszk irodalom (pikareszk regények) remekműveinek főszereplője. Ez a műfaj kiteljesedése csúcspont olyan regényeknél érte el, mint a *La vida de Lazarillo Tormes*, szerzője ismeretlen, első kiadása: 1554; vagy Mateo Alemán: *Guzmán de Alfarache* (1604); illetve Francisco de Quevedo: *El Buscón* (1604, első kiadása: 1620), R. Menéndez Pidal az „Antología de prosistas castellanos” című könyvben (Madrid, 1917, 117. oldal) kiemeli, hogy a XVI. század utolsó harmada, beleértve a XVII. század első évtizedeit is, jelentette mind a szépség, mind a civilizált világban való elterjedtség tekintetében a spanyol prózai irodalom virágkorát, amely két, egymással éles ellentétben álló műfajban alkotott eredetét: az egyik a legmisztikusabb és legfennköltebb nyelvezet, amely magában foglalta az isteni szeretet bölcselétének minden titkát; a másik pedig a legszemtelenebb nyelvezetű pikareszk regényirodalom, amely kiméltelen, szatirikus képet festett a télen éhenkórász csavargók széles rétegéről. A „picaro” szó a spanyol kultúrkörön kívül is elterjedhetett volna, ha Hergé, „Tintin” alakjának alkotója, részletesen elmagyarázta volna jelentését a *Tintin et les Picaros* (Ed. Casterman, Tournai, 1976.) című, az említett képregényhős kalandjait tartalmazó kötetében. De ezt nem tette meg, így az angol, a német és a francia nyelvű olvasóit – akikben a szó így maradt meg – megfosztotta attól, hogy megtudják a szó igazi jelentését. Ezek az olvasók a szó hallatán valószínűleg a gerillára, pontosabban az Alcazar tábornok parancsnoksága alatt álló gerillaharcosokra asszociálnak.

12 – A „picaro” szó etimológiája bizonytalan. Elsőként Bartolomé Palau 1541 és 1547 között írt „Custodia del hombre” című színművében fordul elő. J. Corominas: *Diccionario crítico etimológico de la lengua castellana* (a spanyol nyelv etimológiai szótára, Ed. Gredos, Madrid, 1974, III. kötet, 768. o.) szerint a „picaro” szó, valamint régebbi szinonimája, a „picaño” többé-kevésbé értelmetlen (argó) szó, amely a „picar” igéből [magyar jelentése: szúrni, vágni, felapritani] származik, amely olyan jellegű munkákra utal, amelyeket a csavargók vállaltak el (pl. a szakács segítse, a torreadór segítse). Később a francia „picard” szó is hatással volt rá, amely a „picardia” fogalom alapjául szolgált, és arra a – Pireneusokon túli – területre utalt, amelynek sok lakója abban az időben, katonaként, korbely, gondatlan és bohém életet élt. A kifejezés eleinte a népnyelv része volt, mielőtt irodalmi rangra emelkedett volna.

13 – Ez az 1907-ben festett festmény, amelynek eredeti címe: *Bordel philosophique*, a kubizmus születését jelzi; a kubizmus olyan festői stílus, amely az alakokat következetesen alapformákra lebontva ábrázolja, ezzel saját geometriai nyelvre fordítja őket. Brihuega Sierra, J.: „Die spanische Kunst zwischen 1900 und 1939”, in *Die Geschichte der spanischen Kunst, a Historia del arte de España* német nyelvű változata, Lunewerg Editores, 1996, a Könne-man kiadó gondozásában, Köln, 1997, 438. o.

egyértelmű jelentése alapján az Elsőfokú Bíróság úgy vélte, hogy ilyen jelentésbeli tartalommal a gépjárművekre vonatkozó védjegy nem illeszthető a *Guernica*¹⁴ alkotójára az átlagfogyasztó felfogásában, aki egy gépjárműmárka alapján valószínűleg sohasem asszociálna erre a vezetéknevre. Innen ered az Elsőfokú Bíróság azon álláspontja, amely szerint a jogvita tárgyát képező megjelölések közötti fogalmi eltérés jelentősebb, mint a vizuális és hangzásbeli hasonlóságok.¹⁵

19. A zseniális alkotóművész örökösei, a PICASSO név közismertségére hivatkozva, szélesebb körű oltalmat szeretnének a kiemelkedő megkülönböztető képességgel rendelkező védjegyek esetén a joggyakorlatban elismert oltalomnál,¹⁶ ezt az igényt az Elsőfokú Bíróság elutasította, azzal az érveléssel, hogy a művész széles körű ismertsége nem növelheti az összetéveszthetőséget a szóban forgó termékek tekintetében.¹⁷

20. Végezetül, tekintettel a technológiai fejlődésre és a terméktípus árara, az Elsőfokú Bíróság megvizsgálta az érintett vásárlóközönségnek a vásárlás időpontjában fennálló figyelmi szintjét, amelyet különösen magas szintűnek minősített. Ezzel szemben nem vette figyelembe a vásárláson kívüli egyéb

14 – Ez a kép a Hitler légiereje által 1937. április 26-án lebombázott, azonos nevű város borzalmait örökíti meg. A szigorúan művészi szempontból vett értékén túl ez a kép a festő történelmi elkötelezettségének nyílt kifejezése, abban az értelemben, hogy a festő végre kilép eléfantsontornyából, hogy megmutassa magát, és szolidaritást vállaljon az emberiséggel. Brihuega Sierra, J., i. m., 460. o.

15 – A megtámadott ítélet 56. és 58. pontja.

16 – A Bíróság C-251/95. sz. SABEL-ügyben 1997. november 11-én hozott ítéletének (EBHT 1997., I-6191. o.) 24. pontja és a C-39/97. sz. Canon-ügyben 1998. szeptember 29-én hozott ítélet (EBHT 1998., I-5507.o.) 18. pontja.

17 – A megtámadott ítélet 61. pontja.

időpillanatokat, különösen a vásárlást követő időszakot, amely pedig lényeges lehet az eladás utáni összetéveszthetőség értékelésénél.¹⁸

- helyezze hatályon kívül az OHIM harmadik fellebbezési tanácsának az R 0247/2001-3. sz. fellebbezési eljárásban 2002. március 18-án hozott határozatát abban a részében, amelyben az nem adott helyt a DaimlerChrysler által benyújtott PICARO szóvédjegy közösségi védjegyként történő bejelentésével szemben a fellebbező által benyújtott felszólalásnak;

III – A Bíróság előtti eljárás és a felek kérelmei

21. A Picasso örökösársak által benyújtott fellebbezés 2004. augusztus 19-én érkezett a Bíróság Hivatalához, az OHIM pedig december 6-án nyújtotta be beadványát. Válasz, illetve viszonzálasz benyújtására nem került sor.

- kötelezze az OHIM-ot saját költségeinek, valamint az elsőfokú és a fellebbezési eljárásban a fellebbező által kifizetett költségek viselésére.

22. A tárgyalásra – amelyen részt vett mindkét fél, valamint az elsőfokú és a fellebbezési eljárásban beavatkozó DaimlerChrysler képviselője – 2005. július 14-én került sor.

24. Az OHIM azt kéri, hogy a Bíróság:

- utasítsa el a fellebbezést,

23. A fellebbező felek azt kérik, hogy a Bíróság:

- helyezze hatályon kívül az Elsőfokú Bíróság által a T-185/02. sz. ügyben 2004. június 22-én hozott ítéletet;

- kötelezze a fellebbező felet a költségek viselésére.

25. A beavatkozó fél az OHIM kérelmét támogatja.

¹⁸ – A megtámadott ítélet 59. és 60. pontja.

IV – A fellebbezés jogalapjának elemzése

26. A fellebbező felek egyetlen jogalapra hivatkoznak, amely négy részre bontható, és amely a közösségi védjegyről szóló 40/94 rendelet 8. cikke (1) bekezdése b) pontjának megsértésén alapul.

A – A jogalap első része

27. Picasso örökösei az Elsőfokú Bíróság ítéletének 56–58. pontját támadják, amely értelmében a fogalmi eltérések messzemenően semlegesítik a vizuális és hangzásbeli hasonlóságokat; e tekintetben úgy vélik, hogy az érintett vásárlóközönség szemszögéből nézve nem szükséges, hogy a két ütköző védjegy közül legalább az egyiknek olyan meghatározott és egyértelmű jelentése legyen, amely alapján azt az említett vásárlóközönség azonnal felismerné.¹⁹

28. Hozzáteszik, hogy ebben az értelemben a szabály nem helyes, annak ellenére, hogy néhány konkrét esetben igazolható. Tagadják, hogy az a tény, hogy valamely védjegy

pontosan meghatározható jelentéssel rendelkezik a jelölt áruk területén kívül is, növelné a más megjelölésektől való fogalmi eltérés szintjét, és nem szükséges vizsgálni, hogy az említett fogalom e tekintetben megfelelő szintet ért-e el.

29. Ezenkívül értelmezésük szerint az, hogy a képzeletbeli sorrendből adódó különbségek kiegyenlítik a vizuális és hangzásbeli szempontoknál megfigyelhető hasonlóságokat, nem logikus, mivel ez kizárólag a Malagából származó²⁰ festő hírnevére támaszkodik, anélkül, hogy azt összefüggésbe hozná a megjelölt árukkal, a Bíróságnak a Lloyd Schuhfabrik Meyer ügyben hozott ítéletében²¹ szereplő elvvel ellentétben.

30. Az OHIM szerint a fellebbező fél egyetlen, jogi szempontból releváns érve a fellebbezésben az, amely a megjelölés és az általa jelölt tárgyak közötti kapcsolat figyelembevételének hiányára vonatkozik. E tekintetben fenntartja, hogy az oltalom alatt álló védjegyek, áruk és szolgáltatások hasonlósága kizárólag akkor bír jelentőséggel, ha döntő mértékben befolyásolja a fogyasztó szándékát.

19 – A Phillips-Van Heusen Corp. kontra OHIM ügyben hozott, fent hivatkozott ítélet 54. pontja és a T-355/02. sz., Mühlens kontra OHIM ügyben 2004. március 3-án hozott ítélet (EBHT 2004., II-791. o.), amely jelenleg fellebbezési szakaszban van.

20 – Ez a hivatkozás semleges értelemben, azaz kizárólag a festő bizonyított származására alkalmazva, és nem pedig mint a festő – francia vagy spanyol – állampolgárságáról szóló, elvont és mesterséges jogvitában elfoglalt álláspont értendő.

21 – A C-342/97. sz. ügyben 1999. június 2-én hozott ítélet (EBHT 1999., I-3819. o.).

31. Az OHIM tagadja, hogy bármiféle szabály létezne arra vonatkozóan, hogy a védjegyek szemantikai összehasonlításának azokra a jelentésekre kellene korlátozódnia, amelyek az árukhoz kötődnek, annál is inkább, mivel az összbenyomás létrehozása a cél. Ezért úgy véli, hogy a „succession PICASSO” által vitatott ítélkezési gyakorlat éppen a vásárlóközönségben a kereskedelmi tulajdon ezen eszköze által keltett összbenyomással kapcsolatos elvnek a kifejeződése.

32. A DaimlerChrysler vitatja a PICASSO szó különleges képzeletbeli tartalma által keltett összetéveszthetőséget, és azt az álláspontot támogatja, miszerint e név használatának célja éppen az, hogy észlelhető kapcsolatot alakítson ki a védjegyet használók képzetében a járművek és a művész között.

33. Mivel ez az első alkalom, hogy a Bíróság előtt kétségbe vonják az összetéveszthetőség vizsgálata e szabályának jogszerűségét, röviden utalni kell az ítélkezési gyakorlat alkotta keretekre. A SABEL-ügyben²² a Bíróság az ügyre vonatkozó összes tényezőt mérlegelni kívánta, és rámutatott arra, hogy ami az ütköző védjegyek vizuális, hangzásbeli és fogalmi hasonlóságát illeti, az átfogó értéke-

lésnek azon az összbenyomáson kell alapulnia, amelyet azok kiváltanak,²³ különös figyelemmel megkülönböztető és meghatározó elemekre.²⁴

34. A vizuális, hangzásbeli és fogalmi összetevők – melyeket *meghatározónak* vélelmeznek – ezen értékelése minden egyes konkrét esetben a jogvitában dönteni hivatott bíróságnak a feladata. Korábban²⁵ már egyértelművé tettem a véleményemet a Bíróság jogorvoslatokkal kapcsolatos felülvizsgálati jogkörének terjedelmével kapcsolatban, ezért elegendő rámutatni arra, hogy alapokmányának 58. cikke értelmében a Bíróság nem bocsátkozhat ténybeli kérdések vizsgálatába.

35. Ez a jogkör csak akkor kerül szóba, amikor a vitatott szabályt kizárólagos és *a priori* módon alkalmazzák, azaz anélkül, hogy előzetesen elvégeznék a különféle elemek egyedi vizsgálatát, vagyis a szabályt olyan automatikus módon alkalmazva, amely egyértelműen ellentmond a Bíróság korábban említett ítélkezési gyakorlatának.

36. A megtámadott ítélet 54. és 55. pontjában az Elsőfokú Bíróság minden tényezőt mérlegelt az előbb említett ítélkezési gyakorlatnak megfelelően, mielőtt a meghatározó – vagyis a fogalmi – tényezőre összpontosított volna.

23 – A SABEL-ügyben hozott ítélet 23. pontja.

24 – Lásd még a Lloyd Schuhfabrik Meyer ügyben hozott, fent hivatkozott ítélet 25. pontját.

25 – A C-104/00. sz. DKV-ügyben 2002. szeptember 19-én hozott ítélet (EBHT 2002., I-7651. o.) alapjául szolgáló, 2002. május 14-én ismertetett indítvány 58–60. pontja.

22 – Az 1997. november 11-én hozott, fent hivatkozott ítélet 22. pontja.

37. Az elfogadott megoldás nem meglepő, mivel azt az elvet, miszerint a tényezők közül már az egyiknek a hasonlósága is elegendő az összetéveszthetőség megállapításához, korábban már kimondták²⁶, két elnevezés fogalmi síkon történő összehasonlítása két, homlokegyenest ellenkező eredményre vezethet: vagy annak megállapításához, hogy mindez összetéveszthetőséget idéz elő, vagy az összehasonlított védjegyek hangzásbeli vizsgálata eredményének kizárásához.²⁷

38. A fellebbező felek állítása szerint az Elsőfokú Bíróság a döntése indokolásánál nem hivatkozott a kérdéses termékekre és azok piacára, ahogyan azt a Lloyd Schuhfabrik Meyer ügyben követett ítélkezési gyakorlat megköveteli. Ezen ítélet 27. pontja egyszerűen csak ezeknek a tényezőknek a figyelembevételét írja elő, olyankor, amikor a bíróság *a quo* bizonyos mértékű vizuális, hangzásbeli és fogalmi hasonlóságot észlel. A megtámadott határozat viszont e tekintetben negatív értelmű, mivel nem volt kötelessége saját jelentőségét felmérni, sem az említett áruk és szolgáltatások típusa, sem az értékesítés körülményei tekintetében.

39. Az elmondottakból következően a megtámadott ítélet nem sértette meg a 40/94

rendelet 8. cikke (1) bekezdésének b) pontját, ebből pedig az következik, hogy a fellebbezés jogalapjának első részét – mint megalapozatlant – el kell utasítani.

B – A jogalap második része

40. A kubizmus²⁸ szülőatyjának örökösei egyetlen jogalapjuk második részében azt kifogásolják, hogy az Elsőfokú Bíróság nem tartotta tiszteletben a Bíróság azon ítélkezési gyakorlatát, amelynek értelmében az összetéveszthetőség annál nagyobb, minél nagyobb a korábbi védjegy megkülönböztető képessége;²⁹ illetőleg a Bíróság azon védjegyeknek szentelt ítélkezési gyakorlatát sem, amelyek vagy benső tulajdonságaik miatt, vagy a piacon szerzett hírnevükből adódóan magasabb fokú megkülönböztető képességgel rendelkeznek, és amelyek ily módon magasabb szintű oltalmat élveznek.³⁰

41. A fellebbező felek szerint a PICASSO szó rendelkezik ilyen alapvető bennerejlő megkülönböztető képességgel, és egyáltalán

26 – Így értelmezi pl. Bender, A.: „Relative Eintragungshindernisse”, in Ekey, F./Klipperl, D., *Markenrecht*, Heidelberg, 2003, 930. és 931. o.; lásd még a Lloyd Schuhfabrik Meyer ügyben hozott, fent hivatkozott ítélet 28. pontját.

27 – Fernández-Nóvoa, C.: *Tratado sobre derecho de marcas*, 2. kiadás, Madrid, 2004, 301. o.

28 – Nehéz meghatározni e művészeti irányzat pontos eredetét, bár a külvilág kockákban, kúpokban, és hengerekben való leképezésének ötlete Cézanne-tól származik, aki az egyik általa írt képeslapon egy fiatal festőnek adott tanácsot, amelyben azt próbálta megértetni a fiatal festővel, hogy képeinek elrendezésénél ezeket az alapformákat kövesse. Gombrich, E. H.: *Historia del arte*, spanyol változat: Rafael Santos Torroella, Alianza kiadó, 5. kiadás, Madrid, 1987, 481. o.

29 – A SABEL-ügyben hozott, fent hivatkozott ítélet 24. pontja.

30 – A Lloyd Schuhfabrik Meyer ügyben hozott, fent hivatkozott ítélet 20. pontja.

nem utal a járművekre, ám ezeket a tényeket nem vették figyelembe az elsőfokú eljárásban.

42. Az OHIM véleménye szerint az Elsőfokú Bíróság nem tagadta meg a SABEL-ügyben hozott ítéletben említett elvet, mivel valójában a szóban forgó megjelölés esetében nem ismerte el a megkülönböztető képességet.

43. E művelet a tényállás értékelését képeznél, amely azonban tilos a Bíróság számára, és miatta a kifogás elfogadhatatlan lenne. Csak akkor lehetne elfogadni az Elsőfokú Bíróság által vétett hiba kifogását, ha létezne olyan jogi norma, amely lehetővé tenné a nagyobb megkülönböztető képességű, nagy presztízzsel rendelkező nevek használatát. A közösségi joggyakorlatban azonban nincs ilyen rendelkezés.³¹

44. A beavatkozó társaság azt állítja, hogy a gépjárművek területén a PICASSO vezeték-név nem rendelkezik az említett képességgel, ezért használata nem korlátozható.

31 – Az erőteljes megkülönböztető képesség értékelésére szolgáló szempontok tekintetében az OHIM a Bíróság C-108/99. sz. Chiemsee-ügyben 1999. május 4-én hozott ítéletének (EBHT 1999., I-2779. o.) 51. pontjára és a Lloyd Schuhfabrik Meyer ügyben hozott, fent hivatkozott ítélet 23. pontjára hivatkozik.

45. Ha úgy értelmeznénk, hogy a jogalap ezen része azért marasztalja el az Elsőfokú Bíróságot, mert az nem ismerte el a PICASSO védjegy megkülönböztető képességét, akkor az elfogadhatatlan lenne, az OHIM indítványának megfelelően, mivel olyan ténybeli értékelést foglalna magában, amelyre az említett bíróságnak nincs hatásköre.

46. Ezzel szemben a már fellebbezési beadvány megfogalmazása jelzi, hogy azt rója fel az Elsőfokú Bíróságnak, hogy az nem alkalmazta az erőteljes megkülönböztető képességgel rendelkező védjegyek magasabb fokú oltalmára vonatkozó szabályt.

47. A megtámadott ítélet 55., 57. és 61. pontjának együttes értelmezése azonban azt mutatja, hogy a PICASSO szómegjelölés – mint gépjárműmárka – nem rendelkezett e képességgel, és így attól, hogy ez egy híres festő neve, még nem illeti meg az említett szélesebb oltalom.

48. Következésképpen nem indokolt azon kifogás elfogadása, miszerint a megtámadott ítélet sérti a 8. cikk (1) bekezdésének b) pontját; ebből következően pedig a jogalap második részét – mint megalapozatlant – el kell utasítani.

C – A jogalap harmadik része

49. A jogalap e részében a fellebbezők az Elsőfokú Bíróság által az összetéveszthetőség értékelésénél alkalmazott módszert vitatják – amely az átlagfogyasztónak a fogyasztói döntés előkészítése és meghozatala pillanatában vett figyelmi szintjén alapult –, túlságosan korlátozóan tartva, egyrészt mert a vásárlók akkor is találkoznak a termékekkel, amikor nem arról kell dönteniük, hogy azt megvásárolják-e; másrészt mert az Arsenal-ügyben hozott ítélet³² értelmében a védjegyeknek az értékesítést követően is van szerepük.

50. Ebből következően a „succession Picasso” szerint az átlagfogyasztó figyelmének e választás pillanatára való – és a megtámadott ítéletben alkalmazott – korlátozása sérti a 40/94 rendelet 8. cikke (1) bekezdésének b) pontját, mert nem ismeri el azt az elvet, miszerint a védjegyjogosultnak a vásárlást megelőző és azt követő esetleges összetévesztésekkel szemben is védelmet kell élveznie.

51. Az OHIM szerint bizonyos körülmények között van értelme a védjegyet használók vásárlást követő magatartását vizsgálni, például a csomagolt termékek értékesítésének

esetében. Általában azonban a vásárlói érdeket a konkrét termék kiválasztásának pillanatában kell vizsgálni.

52. A DaimlerChrysler a megtámadott ítéletben foglalt véleményre helyezkedik azon álláspontnak a támogatásával, miszerint a fogyasztók figyelmének szintje a jármű megvásárlásának időpontjában különösen magas. Nem ismeri el viszont, hogy az ügylet létrejötte után is fennáll az összetéveszthetőség veszélye, és hozzáteszi, hogy a vásárlók a döntésük meghozatalakor különösen elővigyázatosak és figyelmesek, ezért az összetéveszthetőség vizsgálatát az előbb említett időpontra kell összpontosítani.

53. Mivel a jogalap ezen része az Arsenal-ügyben hozott ítéleten alapul, nélkülözhetetlen ezen ítélet tartalmának elemzése. Az ítélet 57. pontjában az Elsőfokú Bíróság nem zárja ki, hogy egyes fogyasztók azt hihetik, hogy a megjelölés az Arsenal FC-t mint a termékeket forgalmazó vállalkozást jelöli, főleg azt követően, hogy azokat Reed úr már értékesítette, azaz amikor már nem azon a standon található, ahol az a figyelmeztetés olvasható, hogy e termékek nem a klub által elismert hivatalos termékek. Ebből nem következik semmiféle olyan szabály, amely garantálná, hogy a védjegy szerepe a védjeggyel jelölt tárgyak értékesítését követően is megmarad.

54. Ahogyan arra válaszbeadványában az OHIM a rámutat, a közösségi bíróság egyszerűen az eladás utáni összetéveszthető-

32 – A C-206/01. sz. Arsenal Football Club ügyben 2002. november 12-én hozott ítélet (EBHT 2001., I-10273. o.) 57. pontja.

ségre vonatkozó érveléséből indult ki annak bizonyításakor, hogy védjegybitorlás történt annak ellenére, hogy Reed úr feliratot függesztett ki a standjára, amelyben felhívta a figyelmet arra, hogy a termékek nem az Arsenal FC-től származnak. Egyébként az ítélkezési gyakorlat általában nem ismeri el a *post-sale confusion* érvelés relevanciáját az összetéveszthetőség vizsgálatánál.³³

55. E magyarázatra tekintettel szintén nem beszélhetünk a 40/94 rendelet 8. cikke (1) bekezdése b) pontjának megsértéséről, ebből következően a jogalap harmadik részét – mint szintén megalapozatlant – el kell utasítani.

D – A jogalap negyedik része

56. A fellebbezés jogalapjának negyedik részében a megtámadott ítélet 60. pontjában foglalt különbségtétel a kifogás tárgya, azzal összefüggésben, hogy az összetéveszthetőséget a felszólalási eljárás keretében (a rendelet 8. cikke (1) bekezdésének b) pontja értelmében) vagy – a Bíróság által a már idézett Arsenal-ügyben hozott ítéletben megállapítottakkal ellentétben – a védjegybitorlás keretében (a rendelet 9. cikke (1) bekezdésének b) pontja értelmében) kell-e értékelni.

57. A fellebbezők véleménye szerint ez a bánásmódbeli különbség sem a 40/94 rendelet szövegéből, sem annak rendszeréből nem következik, mivel mindkét helyzetben szükséges az értékesítést követő összetéveszthetőség vizsgálata, főként olyan termékek esetében, mint a gépjárművek, amelyeket a vásárlóközönség folyamatosan lát az országutakon, valamint a különféle kommunikációs eszközök révén közzétett reklámokban.

58. Az OHIM az Arsenal-ügyben hozott ítélet és a megtámadott ítélet tényállása közötti nyilvánvaló különbséget emeli ki mind az eljáráshoz, az állítólagos jogsértéshez és a felszólaláshoz, mind a szóban forgó tárgyhoz kapcsolódóan: az első ügyben a termékek és a megjelölések azonosak voltak, míg a másodikban csak hasonlóak. Ebben az összefüggésben az Arsenal-ügyben hozott ítélet nem tartalmaz megállapítást a 89/104 irányelv³⁴ 5. cikke (1) bekezdésének b) pontja értelmében vett összetéveszthetőségre vonatkozóan, csupán az említett rendelkezésben foglalt, vitatott használatlalt kapcsolatos vélelemre vonatkozóan.

59. A beavatkozó társaság szerint a megtámadott ítélet említett bekezdése csupán azt jelenti, hogy védjegybitorlás miatt indított

33 – Baudenbacher, C. és Naumann, A.: „Neueste Entwicklungen in der immaterialgüterrechtlichen Rechtsprechung der Europäischen Gerichtshöfe”, in Baudenbacher, C. és Simon, J.: *Neueste Entwicklungen im Europäischen und internationalen Immaterialgüterrecht*, Bázsel, 2003, 1. o.-tól, különösen 47. o.

34 – A védjegyekre vonatkozó tagállami jogszabályok közelítéséről szóló, 1988. december 21-i 89/104/EGK első tanácsi irányelv (HL L 40., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 17. fejezet, 1. kötet, 92. o.).

eljárásban azok a körülmények is jelentősek lehetnek, amelyek a felszólalásban esetleg nem jutottak szerephez.

60. A megtámadott ítélet 60. pontjában az olvasható, hogy az érintett vásárlóközönség figyelmi szintjének vizsgálata az összetéveszthetőség értékelésekor nem ugyanaz, mint annak vizsgálata, hogy a vásárlást követő körülmények esetleges védjegybitorláshoz vezethetnek-e, ez egyébként már az Arsenal-ügyben hozott, fent hivatkozott ítéletben kifejtésre került, az azonos jelölések használata kapcsán.

61. Ebben az összefüggésben a megállapítás csupán a vásárlóközönségnek két, nyilvánvalóan hasonló (hiszen ha azonosak lennének, akkor védjegybitorlásról lenne szó) megjelölés összetéveszthetőségének értékelésénél meglévő figyelmi szintjének felmérése, valamint az adásvételt követő meghatározott körülmények jelentőségének elismerése közötti különbséget emeli ki, az ipari tulajdonjog sérelmének bizonyítása érdekében. Ahogyan az az említett 60. pontból látható, az Elsőfokú Bíróság nem hivatkozott arra, hogy az összetéveszthetőségnek a felszólalási eljárás keretében, illetve a védjegybitorlási eljárásban végzett vizsgálata között bármiféle eltérés lenne.

62. Ezért a fellebbezés jogalapjának negyedik részét szintén megalapozatlannak kell tekinteni.

63. Mivel az egyetlen felhozott jogalap érvei közül egyik sem fogadható el, lévén, hogy azok mindegyike nyilvánvalóan megalapozatlan, a fellebbezést el kell utasítani.

V – Rövid kitérő

64. A Picasso örökösök jogi képviselője a fellebbezésben felhasználta az alkalmat, hogy kifejtse az olyan személyek saját nevének védjegyként való használatának elterjedtségét és gyakoriságát, akik nagy hírnévről örvendenek, vagy nagyon népszerűek, és híres történelmi személyeket említett, mint például Napóleon, Churchill vagy Gorbacsov; divattervezőket, mint például Christian Dior vagy Alessi; sportolókat, mint például Boris Becker vagy Tiger Woods; zeneművészeket, mint például Mozart. Utalt arra, hogy az úgynevezett „merchandising” jelentős szerepet játszik – épp a már ismert védjegyek esetében – az olyan egyéb termékek értékesítésében, amelyeknek már semmiféle kapcsolatuk nincs az eredeti termékkel,³⁵ így például a Coca-Cola (üdítőitalok) felsőruházati cikkek és papírárúk esetében; a Marlboro (cigaretta) felsőruházat esetében; a Davidoff (szivar) luxuskozmetikumok esetében. E gondolatok további elmélkedésre ösztönöztek.

35 – Az Arsenal-ügyben hozott, fent hivatkozott ítélettel kapcsolatban lásd: Kilbey, I.: „The ironies of Arsenal v Reed”, in *European Intellectual Property Review*, 2004, a 479. o.-tól.

65. Először is megemlíteném, hogy a Picasso örökösök által a Citroën autógyárnak a Xara típus egyik modelljének elnevezésére adott használati engedély (licencia) éles kritikákat váltott ki, amelynek különösen a párizsi Picasso Múzeum igazgatója adott hangot, attól tartva, hogy ezáltal a zseniális alkotóművész imázsa helyrehozhatatlan kárt szenved,³⁶ és a harmadik évezredben a Picasso név már csupán egy autómárkát jelent majd.

66. Bár a közösségi jog lehetőséget nyújt arra, hogy valamely személy vezetéknevét védjegyként lajstromoztassák, és így azt a legkülönbébb árúkra és szolgáltatásokra lehessen használni, az ipari tulajdonjog alapvető szerepéből kiindulva különbséget kell tenni a kiérdemelt vagy a (használat révén) megszerzett oltalom fokát illetően.

67. Más írásaimban már többször kifejtettem, hogy véleményem szerint a védjegyjogok önálló (saját) funkciója a tájékoztatás pontosságához fűződő oltalom, amelynek alapján a megjelölés valós információt szolgáltat a lajstromozott megjelölés meghatározott áruinak és szolgáltatásainak kereske-

delmi származására vonatkozóan,³⁷ a többi szerep sérelme nélkül.³⁸

68. Korábban már rámutattam arra,³⁹ hogy a védjegy tulajdonjoga monopóliumot biztosít a védjegy jogosultja számára, így – főszabályként és általánosságban – a védjegyjogosult olyan helyzetben van, amely alapján másokat eltilthat a védjegy használatától. Ez az *ex lege* biztosított oltalom még inkább indokolt a saját személynév esetében, ahol senki sincs biztonságban a bitorlókától.⁴⁰

69. Ettől függetlenül, két pontosításra is szükség van, figyelemmel azon személynevek jogos védelmére, amelyen valamely személy közismertté válik. Az első: amennyiben a név használatát attól a területtől teljesen távol eső területen engedélyezik, amelyen az illető személy sikeres lett, nem lehet minden további nélkül arra a magasabb szintű védelemre hivatkozni, amely az erőteljes megkülönböztető képességű védjegyek számára biztosítandó, alapvetően azért, mert ezen a másik területen igencsak kétséges,

37 – A C-23/01. sz. Robelco-ügyben 2002. november 21-én hozott ítélet (EBHT 2001., I-10913. o.) alapjául szolgáló indítvány 26. pontja.

38 – Mint például a kereskedelmi promóciók vagy stratégia eszközeit képező elemé; Grynfogel, C.: „Le risque de confusion, une notion à géométrie variable en droit communautaire des marques”, in *Revue de Jurisprudence de Droit des Affaires*, n° 6/2000, a 494. o.-tól, különösen az 500. o. Lásd még az Arsenal-ügyben 2002. június 13-án ismertetett indítványomat (az ítélet hivatkozását lásd fent), különösen az indítvány 43. és 46–49. pontját.

39 – A C-283/01. sz., Shield Mark ügyben 2003. november 27-én hozott ítélet (EBHT 2003., I-14313. o.) alapjául szolgáló indítvány 50. pontja.

40 – Így például a Pelé néven közismert brazil futballjátékos sem, akinek álnévét hozzájárulása nélkül, láthatóan mindenféle használati engedély hiányában lajstromozták ruházati és sportcikkekre kiterjedően; lásd az OHIM felszólalási osztálynak a Pellet kontra Pelé ügyben 1999. július 20-án hozott, 490/1999. sz. határozatát.

36 – Az *El Mundo* c. napilap 2000. január 6. (csütörtöki) száma; megtekinthető a <http://www.elmundo.es/papel/hemeroteca/2000/01/06/cultura/793771.html> címen.

hogy a védjegy – legalábbis kezdetben – az árúk vagy a szolgáltatások kereskedelmi származásáról nyújtana felvilágosítást. A második: bizonyos értelemben általános érdek fűződik ahhoz, hogy a nagy művészek nevét – mint az egyetemes kulturális örökség részét – megvédjük a kereskedelemben tapasztalható telhetetlen mohóságtól annak érdekében, hogy megelőzhető legyen, hogy a művészek műveit banálissá tegyék, és ily módon megkárosítsák. Szomorú belegondolni, hogy az átlagosan tájékozott, ésszerűen figyelmes és körültekintő fogyasztó, aki az Opel, Renault, Ford vagy Porsche vezetéknevekhez már nem azokat a nagyszerű mérnököket társítja, akikről e termékeiket elnevezték, a – sajnos – nem is olyan távoli jövőben hasonló módon tesz a Picasso név esetében is.

VI – A költségekről

70. Az eljárási szabályzat 69. cikkének 2. §-ával összefüggésben a 122. cikkben foglaltak értelmében, amely a 118. cikk értelmében a fellebbezésekre is alkalmazandó, a pervesztes felet kell kötelezni a költségek viselésére. Következésképpen amennyiben – ahogyan ezt indítványozni fogom – a fellebbező fél által hivatkozott egyetlen jogalapot elutasítják, a fellebbező felet kell kötelezni a fellebbezés során okozott költségek megtérítésére.

VII – Végkövetkeztetések

71. A kifejtett érvek alapján azt indítványozom a Bíróságnak, hogy utasítsa el az Elsőfokú Bíróság T-185/02. sz. ügyben 2004. június 22-én hozott ítéletével szemben a „succession Picasso” tulajdonostársai által benyújtott fellebbezést, valamint kötelezze a fellebbező feleket az eljárásuk folyamán keletkezett költségek viselésére.